

Tiếp thị...

MÃ PÍ LÈNG

Thời buổi thị trường, mọi thứ trắng đen tốt xấu nháo lộn. Ngay như việc kiếm tiền chặt vật khó khăn là thế mà ôi anh nghèo kiệt xác, hôm trước còn đi gom sắt vụn vài tháng sau đã bốc lên tỉ phú. Không hiếm lắm cò mồi nhà đất, suốt ngày vật vờ quanh vài khu quy hoạch; tài, đọc bản vẽ thiết kế nhà không xong, bỗng dưng thắng quả đậm, ung dung xung vào CLB triệu đô. Thôi thì đủ mảnh đủ bài, bất chấp đúng sai. Họ chỉ mục đích kiếm được tiền, càng nhiều tiền càng tốt. Giấc mơ trở thành triệu phú sướng không chịu được; nhiều tiền ai cũng phải nể, thế là làm bừa, tiền thắng tiền, nhân cách đạo đức bàn sau.

Ấy là lĩnh vực kinh tế thuần tiền bạc, còn văn học nghệ thuật thì sao? Thi danh! Tiền không có thì phải có danh, có danh là có tiền, danh càng to tiền kiếm càng dễ, lợi lộc ùn ùn. Cách kiếm danh có muôn phương ngàn kế, thích chọn cách nào tùy, chẳng mấy ai hỏi, chẳng ai quan tâm, chẳng luật lệ nào cấm đoán bắt bẻ; chỉ cần khéo léo tế nhị, kín đáo một chút là ổn. Vả, có sơ suất bại lộ cũng không phải đi tù, bắt quá người đời chỉ chau mày hoặc nhổ nước miếng cho qua, nào ai rồi hơi tranh giành kiện cáo. Thế nên mới có chuyện, một chủ cửa hàng nhậu tập tễnh làm thơ, thơ viết ra nhiều gửi đi nhiều nhưng chờ mãi các báo đài vẫn biệt âm vô tín. Anh chủ bèn tặc lưỡi: không được đăng thơ trên báo thì viết thơ gửi lại thơ. Bài thơ tục tĩu nực cười của anh được phô-tô trăm bản chuyển tay nhau khắp đầu thôn cuối tỉnh. Thế là ngày ngày nơi vỉa hè quán cóc, dân nhậu đem thơ anh ra làm món nhậu. Vài tuần sau, khắp lượt chợ quê phố huyện tên anh nổi như cồn. Dân nhậu tò mò vừa thích xem mặt tác giả bài thơ nực cười kia vừa thích lá mơ thịt chó kéo nhau đến quán anh nườm nượp. Chủ nhà gặp khách “tri âm” mặt mày hỉ hả, hào phóng ứng bút làm thơ, tặng búa xua bản thảo viết tay phô-tô nhiều không kể xiết. Dân ngồi lê đôi mách rỉ tai: lão ấy thế mà nhiều tài, bỗng dưng nổi đóa làm thơ tên tuổi cứ rền vang ngõ huyện. Nghe đâu lão lại trúng quả đậm được kết nạp vào chi hội nhà văn cấp tỉnh nữa cơ đấy(!). Lại có chuyện nàng thơ thích tuyên ngôn. Nàng tranh thủ mọi chỗ mọi nơi xéch mày lãnh giọng tự khen thơ mình hay nhất. Thơ hay dở là việc của nàng, chẳng ai để ý. Nàng có tuyên ngôn vài lần chứ vài trăm lần cũng vậy, đùa giỡn sao được với bậc thức giả đọc thơ đã hóa thành tỉnh. Thế là những lời tuyên ngôn của nàng rớt vào im lặng. Giận quá, nàng nói thật không ai nghe, không ai tin, toàn một lũ dần dần ghen ghét đố kỵ, đã thế thì mắng lại. Quả nhiên bài mắng của nàng hiệu quả, đụng trúng lòng tự ái của nhiều anh “sĩ”. Tên nàng liên tiếp được đưa lên báo “dân”. Mặc kệ, ai nói gì nàng cũng cho qua, mặt sát kiêu gì nàng cũng cắn răng chịu đựng, diên đầu một tí nhưng nổi tiếng, cứ thế đã. Ấy là chưa kể nàng có bậc đàn anh bảo kê: bản lĩnh thế hệ sợ gì thẳng thắn, sòng phẳng cứ chơi tới bến. Bây giờ ai dám bảo nàng nhốn nháo háo danh. Nhiều nhà thơ thứ thiệt tên tuổi một thời cũng tụt phía sau nàng chứ bõn. Mới rồi Mã còn biết một chàng văn tiếp thị tên mình thoát nghe thật khôi hài. Anh viết đã lâu, viết mãi mà tên tuổi cứ bật tấm bật tích. Nhìn ra xung quanh, mây đưa “oắt” vừa vỗ về vào nghề đã hết báo này ngợi ca, mạng kia phỏng vấn, tên tuổi sồn sồn tức không chịu được. Anh bèn bỏ công sức viết truyện giật gân tiêu cực thời nay rồi thuê người viết bài nói xấu. Mỗi bài viết anh trả thù lao từ năm trăm đến một triệu tiền tươi. Vài tuần sau tên anh nổi đình nổi đám, sách của anh tái bản nhiều lần, tiền vào như nước mà danh lại vênh vang, đã ời là đã...

Thời buổi kinh tế thị trường, chuyện tiếp thị có tới ngàn lẻ một cách vinh danh tên tuổi. Tiếp thị trong làm ăn kinh tế không ma lanh lọc lõi có ngày sa cơ tụt tội. Còn tiếp thị mua danh cho dù trăm phương ngàn kế cũng chẳng luật pháp nào ngăn cản. Vì vậy mất gì mà không làm tới. Làm tới thì tên tuổi tiến tới, tên tuổi tiến tới thì tiền tiến tới, chỉ có điều “trăm năm bia đá cũng mòn/ngàn năm bia miệng vẫn còn trơ trơ”. Câu nói của các cụ xưa đến giờ vẫn thâm thúy thật.

